

Grade: 1

Lesson Number: 19

Unit Name: Core Principles/Vocabulary Development

Course: Bolī and Virṣā

Title: Gurduārā Vocabulary

Standards

Bolī -Standard 3: Vocabulary Development

- Students develop vocabulary pertaining to the house, school, gurduārā, calendar, and family.

Virṣā - Standard 2: Applying Core Principles

- Students understand the teamwork process and elements of honesty, working hard, and sharing with others.
  - *Students engage in activities and games that reinforce fellowship (saṅgat) and cooperation, instead of competition where the emphasis is placed on the end result. Activities that allow decision-making based on consensus should be stressed and drawn parallel to the Gurū Khālsā Panth decision-making role.*

Objectives

1. Children learn to recognize Gurduārā related vocabulary and understand the significance of some of the happenings of divān.

Prerequisites

- This lesson should highlight the core principle from Sikh Virṣā classes.

Materials

- Chart paper
- Markers
- All Pañjābī words written out as signs
- Vājā
- Tablā
- Other instruments as needed for divān

Advanced Preparation

- This is a combined Bolī and Virṣā class that will be conducted back-to-back. You will therefore have two hours to get through this entire class.
- Prepare a classroom where you can do Prakāsh.
- Meet children outside the room.
- Have the bold words in the paragraph below written on 8 x 11 construction paper
- It is best to have extra help for the day.

Engagement (30-35 minutes)

- Meet children in a room separate from where the divān will take place.
- Tell children that they will be participating in a divān today.

- Ask them what a divān is. Work with children who are beginning to give you a response to clarify their thoughts by asking questions if need be.
- As you use the bold words in the paragraph below, hold up the signs that correspond to the word, so that children can see the words.
- After you are done with each word give it to one of the children and have them hold it up as you do the corresponding act in the room during the divān. For example, while you are doing Prakāsh have the child hold up the Prakāsh sign.
- As you go through the paragraph, ask children what the bolded words mean. Your goal should be to question them so that they can give you a response and then you can go forward and tell them the significance if they are not able to verbalize it. The explanation should be both in English and Pañjābī. (explanation attached)

Exploration (40 minutes)

- Conduct Divān.
- Students may have questions regarding parts of the Divān, so include a question and answer session to make sure students understand the significance of things.

Evaluation (On-going)

- In the following session, the teacher may review the vocabulary that students learned during the session.

Teacher Resources

Explanation Paragraph

- Tell children that today they will recreate a **Gurduārā** setting in the room. (All conversation should be in slow-paced Pañjābī)
- Tell children that when they enter the room, the first thing that will happen is that someone will lead them in an **Ardās** for **Prakāsh**.
- While **Prakāsh** is being done children will notice the **Gurū Granth Sāhib** and the **Rumāl** that they are wrapped in and the Rumāl that go on top.
- After **Prakāsh** is done the **Hukam** will be taken.
- All the children will **Mathā Tek** and sit down.
- Then **Kīrtan** will begin.
- Children will sing **Sabads**. One person will play the **Vājā** and the other **Tablā**.
- Sometime different **Sāz** are also used. If you have access to someone who can do kīrtan on a taus, dilruba or rabāb have them do so.
- Before the shabad is sung **Viākhīā** of the shabad will be done.
- Children will take turns being the **Tabiādār**.
- After the two sabads are done there will be **gurbānī vīcār**, in which the teacher will talk about the sabads and ask questions.
- Then **Anand Sāhib** will be sung.
- Then **Ardās** will be done.
- The **Hukam** will be taken.
- The **Rahāū di Tuk** will be translated.
- Then there will be the **Kirpān Bhetā** to the **Parshād**.
- Then **Parshād** for the **Panj Piāre** will be served and then everyone will get **Parshād**.
- Then **Sukhāsan** will be done followed by ardās.

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਇਸ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਾਂਵਾਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾਉਂਗੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਪੇਟਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁਮਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਫੇਰ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣਗੇ। ਕੀਰਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਜਣਾ ਵਾਜਾ/ਤਾਊਸ/ਰਬਾਬ/ਦਿਲਰੁਬਾ ਵਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਤਬਲਾ। ਸ਼ਬਦ ਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਤਾਬਿਆਦਾਰ ਬਣਕੇ ਚੌਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਦੋ ਸਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੀਚਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ/ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੋਏਗੀ। ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈ ਕੇ, ਰਹਾਉ ਦੀ ਤੁਕ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਭੇਟਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਰਤੇਗਾ। ਫਿਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਮਿਲੇਗਾ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਸੁਖਆਸਨ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਅੱਜ ਆਪਾਂ ਇਸ ਕਮਰੇ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਾਂਵਾਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾਉਂਗੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਪੇਟਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੁਮਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਫੇਰ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਣਗੇ। ਕੀਰਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਉਣਗੇ। ਇੱਕ ਜਣਾ ਵਾਜਾ/ਤਾਊਸ/ਰਬਾਬ/ਦਿਲਰੁਬਾ ਵਜਾਏਗਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਤਬਲਾ। ਸ਼ਬਦ ਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ। ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਤਾਬਿਆਦਾਰ ਬਣਕੇ ਚੌਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਦੋ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੀਚਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ/ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਉਪਰੰਤ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੋਏਗੀ। ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈ ਕੇ, ਰਹਾਉ ਦੀ ਤੁਕ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਜਾਏਗਾ। ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਭੇਟਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਵਰਤੇਗਾ। ਫਿਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਮਿਲੇਗਾ। ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਸੁਖਆਸਨ ਕਰਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।